

Srednja
tehniška in
poklicna šola
Trbovlje

Številka 1 | Letnik 1
December 2013

eCajtnng

STPŠ Trbovlje

Kolofon

Elektronsko glasilo
Srednja tehniška in poklicna šola Trbovlje
Številka: 1
Letnik: 1
December 2013

STPŠ Trbovlje
Šuštarjeva kolonija 7a
1420 Trbovlje
tel.: 03 56 33 450

Elektronski naslov:
ecajtnng@stps-trbovlje.si

Mentor:
Uroš Ocepek, prof.

Glavni urednik:
Roberto Kolobarič

Grafični podoba:
Domen Dolanc

Priprava oblike člankov:
Domen Dolanc, Roberto Kolobarič

Naslovna slika:
Elmedin Dautović

Lektoriranje:
Danila Jan

Sodelujoči: Borut Udovič, Amon Stopinšek, Urban Klinc, Klemen Dornik, Matic Rot, Jernej Leskovšek, Matej Hafner, Andrej Bombek, Anže Kovač, Stefan Mišić, Tilen Zupanc, Kevin Rogatič, Gašper Križnik, Alen Nemec, Timotej Jamšek, Rudi Medved, Jakob Jordan, Marko Obolnar, Jan Naraglav, Blaž Hribovšek, Mateja Napret, Jacques Skušek, Klemen Jerman, Tilen Skok, Polona Strmec

Nagovor ravnateljice

Najprej dilema – ali sploh smemo reči časopis, če je elektronski? In še druga dilema – ali bodo dijaki (in vsi drugi) še brali, če ne bo več papirne verzije? Obe vprašanji seveda zelo hitro razrešimo: prav gotovo ga še lahko imenujemo časopis, gre pač za elektronsko verzijo, primerno naši dobi, za t.i. e-časopis (dijaki ste se odločili za eCajtnng, da ne bo ime preveč dolgočasno...!) in seveda bo bralcev lahko še mnogo več.

Dosedanji Utrip je živel trinajst let, zabeležil je mnogo dogodkov, mnogo uspehov, mnogo razmišljanj. E-cajtnng bo nadaljeval njegovo delo z novo močjo na novem mediju.

Zagotovo bo eCajtnng živel in ga bomo radi prebirali vsi na šoli. Upam, da bo zaokrožil tudi med druge izven šole. Toliko je stvari, ki jih lahko poveste, pokažete, o katerih razmišljate, ki jih naredite, izdelate, načrtujete, stvari, o katerih ste lahko kritični in zanje iščete nove rešitve. Škoda bi bilo, da zanje ne bi izvedeli tudi drugi. Naj ta časopis odraža vašo mladost, vaše ideje, vaše načrte, pobude. Vse je v vaših rokah. Nestrpnost čakamo. Pojdimo brat!

Vaša ravnateljica,
Marjetka Bizjak

P.S.: In ker je december, ko so naše misli že naravnane v prihodnost, v novo leto 2014, naj vam zaželim vse dobro, predvsem pa dovolj volje in energije, da si SAMI uresničite zadane cilje. Saj veste, decembrski trije možje, ki naj bi nam prinašali darila, so vendarle zgolj pravljičarji...)

Mile Klopčič, Drejčnik Andrej govori

Besedilo je epsko, saj pripoveduje zelo na široko. Tema besedila je kruto rudarsko življenje. Dogajalni prostor je širok, dogaja se v Zasavju, dokler Drejčnik Andrej ne odide v Nemčijo, od tam pa se spet vrne nazaj na domače ozemlje.

Pesem se mi zdi žalostna, saj pripoveduje o življenju tistega časa, ki je bilo ravno tako žalostno. Ob tem pa je tudi zelo zanimiva, ker pripoveduje o krutih trenutkih iz rudarskega življenja, ki jih ne poznamo. Z zanimanjem sem bral, kaj se bo Drejčniku Andreju še zgodilo. V pesmi me je najbolj presunilo, da je izgubil oba sinova, kasneje pa so ga izdali še lastni rojaki. Ob tem se je verjetno počutil zapuščen in grozno.

Pesnik je v pesmi uporabil različna pesniška sredstva, kot so metafore in prisposode, stopnjevanje ... Te besedilo malo poživijo.

V sedanjem času smo spet v obdobju gospodarske krize in ta zelo negativno vpliva na človeka in družine. Veliko ljudi v sedanjem času izgubi službo in njihovo življenje postane muka, kajti na vsakem koraku morajo gledati, kako bi zaslužili nekaj denarja in nahranili družino. Na srečo sedanja gospodarska kriza ni tako kruta, da bi ljudje umirali od lakote, kot so nekoč. Včasih je bilo tega veliko, zlasti v rudarskih kolonijah. To se je sedaj spremenilo. Rudar je veliko bolj spoštovan delavec, kot je bil včasih, in dela v boljših pogojih. Njegova družina in on pa živijo normalno v hiši ali bloku kot ostali ljudje.

Jacques Skušek

Tone Seliškar, Pretrgana popisnica

Pesem govori o komisarju za ljudsko štetje, ki mu ostaneta le še dve popisnici, za mamo in njenega otroka. Dogaja se v Zasavju, v času med obema vojnama, za tisti čas je značilna revščina. Tema v pesmi je rudarstvo. Pesem je lirski, to pomeni, da izraža človekova najintimnejša občutja, je zelo čustvena in neposredna.

V prvi kitici izvemo, da ima komisar za ljudsko štetje le še dve popisnici, za mater in njeno dete. Mati in otrok sta zelo revna, kot v večini rudarskih družin.

V drugi kitici pesnik opisuje mater in nam pove, da je zelo mlada šivilja. Šiva tudi ponoči, da bi preživela sebe in otroka.

V tretji kitici nam prvi verz pove, da je materin obraz bled, v drugem verzu pa se pojavi besedna igra svečan vonj svečave. Prostor oz. stanovanje, v katerem bivata mati in otrok, je zelo tih. Pesnik uporabi primerjavo, da je tiho kakor v cerkvi. V naslednjem verzu pa uporabi poosebitev: grlica na omari žalostno poveša glavo. Četrta kitica govori o tem, kako so vrata na stežaj odprta in med rožami leži njen otrok z zaprtimi očmi. Komisar gleda, kako mu mati gladi kodraste lase, a otrok ne odpre oči.

V zadnji kitici, verzu komisar s trepetajočimi prsti pretrga popisnico. Pesnik je uporabil okrasni pridevnik s trepetajočimi.

V pesmi je ves čas žalostno vzdušje. Danes gospodarska kriza ni več tako huda, saj dobijo socialno ogrožene družine zdravniško pomoč in denar. Včasih je bilo zelo hudo, ljudje so komaj preživeli, moški so ves čas kopali premog v rudnikih, ženske pa so skrbele za hrano in otroke. Hrane je bilo zelo malo, vodovoda na začetku tudi ni bilo. Danes živijo v rudarskih kolonijah revnejši ljudje, ki nimajo denarja za nove hiše.

Gašper Pance

Intervju z zasavskim rudarjem

V intervjuju sem povprašal svojega očeta o delu, ki ga opravlja v RTH. Delal je še v številnih drugih rudnikih in si s tem nabral mnogo izkušenj.

Kdaj si pričel z delom pri RTH?

Z delom pri RTH sem pričel leta 1985.

Zakaj si se odločil za delo rudarja?

To delo me je veselilo, hkrati pa je bila to tudi družinska tradicija, saj sta bila moja dedka prav tako rudarja.

Kdaj si pričel z delom v rudniku?

V RTH jami Ojstro sem pričel z delom leta 1990.

Kakšni so bili prvi začetki pri RTH?

Sprva sem delal kot zunanji delavec, pripravljal sem material za delo v rudniku. Kasneje, leta 1990, pa sem pričel z delom v rudniku, in sicer kot dostavljalec materiala na odkop in priprave. Z izkušnjami v rudniku in šolanjem sem si pridobil izobrazbo lerhajer (pomočnik kopača) in kasneje tudi hajer (kopač).

Kakšne stroje si uporabljal in jih uporabljate še danes za delo v rudniku?

Na začetku dela so bili stroji, s katerimi sem delal: motorka (pnevmatska verižna žaga), kopač (pnevmatsko kladivo), purhamer (pnevmatski vrtalni stroj), šravber (pnevmatski vijačnik), panzer (verižni transporter), GT (gumi transporter), hajer (samohodni odkopni stroj), ajkof (širokoodkopni stroj), sekcija (hidravlično ščitno podporje), mašina (akumulatorska lokomotiva), bedija (dizelska lokomotiva), sharff (viseča dizelska lokomotiva).

Katera je obvezna zaščitna oprema rudarja?

Obvezna zaščitna oprema vsakega rudarja je: delovna obleka, škornji, rokavice, čelada, svetilka in samoreševalec (izolacijski dihalni aparat, ki si ga nadeneš v primeru uhajanja strupenih plinov - metana, ogljikovega monoksida, ogljikovega dioksida, nitroznih plinov ...).

monoksida, ogljikovega dioksida, nitroznih plinov ...).

Kje se preoblačite in opremite za v jamo?

Preoblačimo se v vašhavi (moštvena kopalnica), ki se deli na belo in črno; v beli so čista oblačila, v črni so umazana oblačila, vmes pa je kopalnica za večje število rudarjev. Od tu gremo v lamparno (svetilkarna), kjer vzame vsak svojo svetilko in samoreševalec, ki ju moraš potrditi z markico (kovinska ploščica s številko rudarja). Od tu naprej gremo v frljescimer (razporejevalnica moštva). Tu nas štajger (nadzornik) razporedi na določeno delo, ki ga opravljamo tisti dan.

Kako se preverja varnost v rudniku?

Na pripravi in odkopu se je preverjala varnost z bencinko (bencinsko svetilko), na njej je moral biti plamen nastavljen na velikost ajdovega zrna. Če se je plamen povečal več kot za dvakrat, je pomenilo, da je bila vsebnost metana v zraku povečana in da delo ni varno.

Danes preverjamo prisotnost plinov s sodobnimi metanometri, s prenosnimi in stacionarnimi metanometri, ki so elektronski in na previsoko vsebnost metana opozarjajo z glasnim piskom in utripanjem rdeče luči.

V katerih rudnikih si delal in kje?

Delal sem v številnih rudnikih in na drugih deloviščih:

- v Hrastniku: rudnik rjavega premoga, jama Ojstro in jama Hrastnik od leta 1990 do 1995;
- v Nemčiji: v rudniku črnega premoga HamPelcum od leta 1995 do 1996;
- v Hrastniku od leta 1996 do 2002;
- na Žirovskem vrhu: rudnik urana (zapiranje rudnika) od leta 2002 do polovice leta 2006;
- v predoru Šentvid: predvrtavanje za določanje hribine pred izdelavo predora od polovice leta 2006 do konca leta 2006;
- v Idriji: rudnik živega srebra, izdelava in montaža dvigala za obiskovalce do globine 125 metrov od leta 2006 do 2008;
- od leta 2008 do 2009 sem delal v Laškem v Hudi jami kot pomoč pri izkopu usmrčenih med 2. svetovno vojno;
- ponovno delo v RTH.

So bili pogoji dela v drugih rudnikih kaj težji kot v RTH?

Ne, niso bili težji, ker so pri nas pogoji za rudarjenje izredno težki in specifična rudnika takšna, da so bili pogoji drugje vedno lažji kot v RTH.

Kako ste pomagali drug drugemu v rudniku, če je prišlo do nesreče?

Rudarji si vedno pomagamo pri delu in tudi pri nesrečah. Če poškodbe niso večje, jih oskrbimo sami in ponesrečencu pomagamo iz rudnika. Če je poškodba večja, poskušamo poškodbo imobilizirati in ponesrečenca spravimo v varno območje, od tam naprej ga spravljajo reševalci.

Leta 2000 ste imeli hudo nesrečo v jami Ojstro. Ali si od takrat naprej hodil s strahom na delo?

Ne, ta strah izgine s prvimi dnevi dela v rudniku. Po sami nesreči sem vsa dela opravljal bolj previdno kot doslej, samega strahu pa nisem imel.

Si v jami izgubil kakšnega prijatelja, sodelavca?

Da, vseh pet kolegov iz te hude nesreče je bilo iz moje izmene in samo srečno naključje je bilo, da sem sam to nesrečo preživel (zaradi dela v stranskem rovu).

Si tudi sam kdaj v jami utrpel kakšne poškodbe?

Mislím, da ni rudarja, ki v rudniku ni utrpel kakšne poškodbe, tudi sam sem dobil nekaj lažjih poškodb, vendar nič resnega.

Slišijo se govorice, da rudarji brez dveh stvari ne morete v jamo, kaj je to?

Pivo in cigarete. Šala. Alkohol in cigarete so v jami prepovedani. To sta seveda čik (žvečilni tobak) in šnuf (tobak za snifanje). Brez tega ni pravega rudarja.

Ali bi zamenjali službo z delom v steklarni ali v kakšni drugi tovarni?

Ne, ker sem se na to delo navadil in mi je to vsakdanje opravilo. Kakor pa kaže trenutna situacija pri RTH, bom verjetno v to prisiljen in si bom službo moral iskati kje drugje.

Matic Rot

Delovni dan rudarja

V tem intervjuju sem izprašal svojega očeta, ki je celo delovno dobo delal v rudniku Hrastnik in Trbovlje. Na rudniku se je zaposlil predvsem zaradi denarja, kajti takrat so bile na rudniku dobre plače. Najprej je povedal, da lahko o tej temi govori cel dan ali več, zato se intervju nanaša le na en delovni dan v rudniku. Delo v rudniku je zelo naporno, težko, nevarno in umazano. V intervjuju sem pustil rudarske (knapovske) besede, pri nekaterih pa sem v oklepaju dodal prevod v knjižni jezik.

Kako se je začel tvoj delovni dan?

Delovni dan se je začel s prihodom na rudnik ob 5.30 in prevzemom markice pri vratarju. Markica je kovinska ploščica, na katero je odtisnjena številka delavca. Moja je bila 377. Markica je dokaz, da si prišel na šiht, na koncu šihta pa si markico oddal v lamparni, kar je bil tudi dokaz, da si prišel iz jame. Če slučajno markica na koncu izmene ni bila na svojem mestu, je bil dokaz, da se nisem vrnil iz jame. Potem si odšel v belo vašhavo (bela slačilnica), kjer si slekel vso obleko, nato si odšel v črno vašhavo (črna garderoba), kjer si oblekel delovno obleko. Delovno obleko si spuščal in dvigal z verigo pod strop, da se je posušila do naslednjega dne. Ko si bil oblečen, si odšel v lamparno po lampo (svetilko) in samoreševalec, ki si ga moral imeti zmeraj s seboj. Samoreševalec je bil izolacijski, kar pomeni, da je sam proizvajal kisik približno 30 minut. Potem si odšel v feliscimr (soba za razpored delavcev). Tam so prišli štajgerji oziroma nadzorniki in razpelegali (razporedili) delavce na določena dela. Sproti si vzel še malico. Ob šestih smo odšli do šohta (jaška) in se s šalo (dvigalom) odpeljali do določene kote v jami. Naprej smo se odpeljali z jamsko lokomotivo do končne postaje, potem pa peš do delovnega mesta. Vsa ta pot je bila dolga približno 30 minut.

Ali te je bilo kaj strah pred začetkom dela?

Odhod v jamo, vožnja z vlakcem in hoja do delovišča so bili zmeraj polni dobre volje. S kumarati (sodelavci) smo se pogovarjali o dogodkih doma, se šalili, si pripovedovali vice in se zbadali. Edini občutek strahu je bil takoj po kakšni večji nesreči, sploh kadar si delal v bližini ali na istem delovnem mestu, kjer se je zgodila nesreča.

Kaj pa varnost?

Delovna obleka, škornji, čelada, rokavice, zaščitna očala, lampa, samoreševalec. Na vsakem delovišču je bila tudi bencinka oziroma kasneje elektronska signalna naprava, ki je delavce opozarjala na prisotnost metana v zraku (nevarnost eksplozije). Varno delo je bilo do 0,5 odstotkov metana, vse, kar je bilo več, je bilo nevarno za eksplozijo in je bilo potrebno zapustiti delovno mesto, delovišče pa dodatno prezračiti. Najbolj nevaren pa je plin ogljikov monoksid, ki ga ne vohaš in ne vidiš. Z dvema ali tremi vdihom si že lahko padel v komo. V jami so na določenih mestih tudi nosila, prva pomoč, gasilni aparati, razne signalne naprave, vendar 100 odstotne varnosti v jami ni mogoče doseči.

Katero orodje pri delu je uporabljal rudar?

Osnovno orodje knapa (rudarja) je cvajšpic kopaje (dvošpičnik), herčšaf (velika lopata) in kroca (motika). Pri delu so uporabljali tudi druga orodja, kot so puher (veliko kladivo), šrauber (pnevmatski vrtalnik) in svedre za vrtanje lukenj. Za vse delavce v jami pa je največji pomočnik mutec (pnevmatsko dvigalo), ki je težko približno 100 kg. Poganja ga stisnjen zrak. Dvigne oz. potegne okoli 4 tone, tako da smo ga vsakodnevno uporabljali. Ni občutljiv na vodo, blato, prah in umazanijo. Samo da ima zrak in olje, pa vleče kot mutec, po tem tudi ime. Včasih si ga moral vleči in nositi tudi sam. Vse to se je nalezalo na križ, vendar je zlata vreden.

Katero orodje si uporabljal ti?

Jaz sem bil kovač oziroma vzdrževalec strojne mehanizacije. Moje delo je bilo popravilo pancerjev (verižnih transporterjev), gurtov (gumi transporterjev), raznih črpalk, reduktorjev in vsega, kar je povezano s stroji. Moje osnovno orodje je bilo kladivo, majzl (sekač), durn (izbijalo), flašcug (verižna dvigalka) in mutec.

V kakšnih pogojih se je opravljalo delo?

Največkrat je bilo zelo vroče, veliko prahu, blata, vode, slabega zraka, ropota in prisilna drža. Zrak se je na delovišča črpal skozi posebne lutne (prezračevalniki). Delo je fizično zelo naporno in ob koncu šihata si bil kar dobro izčrpan in umazan.

Kakšna je bila malica in kdaj ste jo imeli?

Malico si kupil pred vhodom v jamo, najboljša knapovska malica je konc, zemf in kruh (kranjska klobasa, gorčica). V jami si jedel, ko je bil čas, na tla si dal vrhač (kos lesa), da nisi sedel na tleh, in največkrat z umazanimi rokami jedel, saj čiste vode v jami ni bilo. Malico si moral obesiti pod strop, da ti je ni požrla podgana oziroma perkmandelj.

Kdaj in kako se je končal tvoj delavnik?

Ob določeni uri si odložil orodje in odšel na zborna mesto za prevoz iz jame. Ko si prišel v lamparno, si oddal lampo, samoreševalec in markico na določeno mesto, kar je bil dokaz, da si se vrnil iz jame. Potem si odšel v črno vašhavo in pod tuš, kar je bilo nekaj najboljšega na gverku (rudniku). Ko smo se oblekli v civilno obleko, smo se ponavadi s kumarati dobili pred rudnikom in odšli v gostilno na kakšno pivo in se pogovorili o temah, ki jih ni nikoli zmanjkalo.

Ko imajo mladi ideje (Startupi po Sloveniji)

Kdaj si začel delati v rudniku?

V rudniku sem začel delati kot 19-letni fant leta 1985. Prve dni je bilo kar nekaj strahu, potem pa se hitro navadiš delati v rudniku. Skozi vso delovno dobo je bilo tudi nekaj poškodb oz. nezgod, vendar k sreči nič hujšega. Vso delovno dobo sem opravljal delo kovača.

Kakšne so bile spremembe v teh letih?

V vseh teh letih se je spremenilo samo to, da so se nekateri stroji v jami modernizirali, nabavila so se močnejša in varnejša podpora, ki se vodijo tudi daljinsko, vse ostalo pa je ostalo nespremenjeno.

Kdaj si se upokojil?

Upokojil sem se leta 2011 in imam veliko srečo, da sem dočakal ta dan, kajti nekateri ga na rudniku ne bodo nikoli.

Ali še razmišljaš o delu v rudniku?

Nikoli, razen takrat, ko srečam kakšnega sotrpina in se pogovorimo o dobrih starih časih na rudniku.

Jernej Leskovšek

Startup Weekend je večdnevni dogodek, ko moraš v določenem času pripraviti idejo in jo predstaviti izkušenim investitorjem. V primeru, da je ideja dobra, dobiš denarno ali materialno pomoč.

Polna dvorana mladih nadobudnežev, ki želijo spremeniti svet na boljše, narediti nekaj, kar se prodaja, in pomagati vsem, ki imajo idejo. Skupaj zmoremo. Tudi če nimaš ideje, lahko pomagaš. Marsikdo misli: "Kaj bom pa jaz tam delal, saj nimam pojma". Ni tako, vsak ima svoje sposobnosti, le udeležiti se je treba kakšnega Startup weekenda in odpreti svojo kreativnost. Pa tudi v srednjih šolah je čedalje več startupov, ki omogočajo timsko delo, pa še zabavno je!

Zakaj Startup Weekend?

Veliko začetnikov ima dobro idejo, a nimajo dovolj denarja za širjenje svoje ideje ali pa rabijo pomoč pri realizaciji, zato je startup dober začetek, da uspeš.

Kako je bilo?

Izpeljava prvega Startup Weekenda v Ljubljani je bila zelo zanimiva. Vse se je začelo tako, da mi je dober prijatelj Igor, ki je že dlje časa v vodah profesionalnega grafičnega oblikovanja, priporočil, naj se udeležim startupa, saj vedno odneseš kaj novega, pa še nova poznanstva dobiš, kar je super.

Prvo vprašanje je bilo seveda, kaj bom jaz sploh delal tam. Tam so profesionalci, ki znajo veliko bolje od mene, a ni tako. Vsi smo bili enaki: eni z boljšimi idejami, drugi z dobrimi sposobnostmi za programiranje in tretji so imeli dobro žilico za grafično oblikovanje. Tako sem se odločil: »Zakaj pa ne, pa probajmo«. Tako sem kupil karto za grafičnega oblikovalca, ki je stala 20 €. Ni veliko glede na to, da je bilo vse dobro organizirano, pa tudi hrana ni bila slaba.

Ko sem prišel v Tehnološki park Ljubljana,

me je bilo strah, niti ne vem zakaj, a preganjal me je občutek, kaj bom videl, kakšni bodo ljudje. Še veliko vprašanj se mi je porajalo po glavi, a sem ta strah premagal. A je bilo super, spoznal sem nove ljudi, kratka, veliko sem odnesel.

Pa začnimo!

Bila je polna dvorana mladih, kreativnih, zavzetih udeležencev. Začelo se je z govorom Marka Pleška, ustanovitelja Cosylaba, ki nas je večkrat od srca nasmejal:

“Naredite startupe, in to v Sloveniji! Če pa boste naredili startup v tujini in tam zaslužili denar, denimo v Silicijski dolini, ga potem prinesite v Slovenijo – ne pa obratno – iz Slovenije na Ciper, kot je v teh časih priljubljeno.”

Izbira skupin

Vsak, ki je imel idejo, jo je lahko predstavil pred nami in mi smo se potem odločili, v katero ekipo bomo šli. V primeru, da je dobila premalo udeležencev, je tista ideja odpadla.

Ideja za pregled porabe elektrike v hiši

se mi je zdela zanimiva, zato sem pristopil k tej skupini. Tako smo bili v skupini štirje: business manager, dva grafična oblikovalca in še tisti, ki je vodil idejo.

Prvo, drugo spanje, drugo mesto in poslovalo

58 ur se sliši veliko, a je šlo tako hitro, lahko bi rekel prehitro. Ko smo do konca naredili spletno stran in poslovni plan, se je začelo. Prišli so investitorji, bili so izkušeni, a hkrati do idej strogi in so marsikatero zavrnili, pa tudi

nasmejali so nas, ko so idejo prav zbombardirali. Moral si jim v eni minuti povedati prav vse od trženja do kako se bo to prodajalo in še veliko več.

Trenutek resnice je prišel,

ko so povedali rezultate in smo bili izmed 24 idej – drugi, kar je zame prav neverjetno. Škoda, da nismo bili prvi, a vseeno je važna udeležba in ne sama zmaga. In tako se je končalo vse skupaj, poslovili smo se, si dali roke in šli vsak svojo pot. Prav pogrešam te zanimive, kreativne dni. Naj povem vsem, ki mislite iti na takšen dogodek, da je za vsakogar, ne delajo se razlike med boljšimi in slabšimi, ker smo vsi enaki. Nisi dober programer? Nič zato, mogoče imaš dobro idejo, samo nek je moraš začeti.

Žirijo so sestavljali Blaž Kos, Mitja Mavsar, Matic Bitenc, Borut Rismal in Igor Lah

Na koncu sem še dobil priznanje za najbolj ambicioznega na startupu, kar je zagotovo zame nekaj pomenilo. Za konec si še pogledajte zanimiv posnetek o dogodku od BrightVisuals in Across: <http://goo.gl/8MLzol> je moraš začeti.

Borut Udovič

Teden Simbioze na STPŠ Trbovlje

Simbioza je letos med 21. in 25. oktobrom tretjič povezala Slovenijo. Osnovno poslanstvo Simbioze ostaja sodelovanje in prenos znanja med generacijami ter spodbujanje vseživljenskega učenja. Cilj projekta je dvig računalniške pismenosti in zanimanje za učenje e-veščin med starejšimi; želi jim pomagati pri (prvem) stiku z računalnikom in internetom. Po drugi strani med mladimi promovira vrednote prostovoljstva, odgovornosti in krepki proaktiven odnos do družbe in lastne prihodnosti. Vsaka izkušnja, doživetje namreč šteje.

Na naši šoli je potekal projekt od ponedeljka do petka, dopoldan od devete do enajste ure in popoldan od šestnajste do osemnajste ure. Vsak dan je bil na vrsti nov modul izobraževanja. V ponedeljek je bil naslov »Računalnik, moj prijatelj«. Spoznali smo osnovne podatke o računalniku in njegovem delovanju. Naslednji dan smo se srečali z internetom, saj modul »Klik v svet« že sam pove, da se dotaknemo sveta na drugačen način. Slušateljsem smo razložili, kaj vse lahko najdemo na internetu - od novic, receptov do avtobusnih prevozov. V sredo smo si v modulu »Brez elektronske pošte ne gre« ogledali gmail. Poslali smo prvo pošto. Pokazali smo jim tudi, kako lahko pošljejo sliko oziroma dokument. V četrtek smo se dotaknili bolj družbenih

omrežji, kot so Facebook, Twitter itd., saj je bil naslov »Povežimo se!«. Zadnji dan smo slušateljsem predstavili še pametne telefone, tablične računalnike ... Naučili smo se pisati sms sporočila, dodajati sike v imenik in prenašati slike, videoposnetke ter glasbo s telefona na računalnik.

Predavatelji smo bili zadovoljni s tednom, saj smo projekt dobro speljali. Upam, da so bili tudi obiskovalci simbioze zadovoljni in so se naučili veliko uporabnega.

Klemen Dornik

Izlet v Tehniški muzej Bistra

V četrtek, 27.10.2013, smo se nekaj minut pred sedmo zbrali pred telovadnico na Polaju. Vedoželjni dijaki 3. in 4. letnikov strojne usmeritve ter razred devetošolcev smo že komaj čakali prihod avtobusa, a naša zagnanost je malce uplahnila, ko smo izza ovinka najprej zaslišali hrumenje, nato pa zagledali dobro znano silhueto našega starega znanca, in sicer avtobusa v „častitljivih“ letih. Zagnanost se nam je kaj kmalu povrnila, polni pričakovanj smo vstopili v avtobus. Profesorji so preverili našo prisotnost. Po povelju enega izmed profesorjev nas je naš hrumeči avtobus odpeljal novim izzivom naproti.

Pot nas je vodila proti Zagorju, kjer smo spotoma pobrali še nekaj dijakov. Iz zaspanega Zagorja smo se odpravili proti Kisovcu in nato dalje na Trojane. Kasneje se je začela vožnja po avtocesti proti Ljubljani, ki ni bila niti najmanj dolgočasna. Čas smo si krajšali z zanimivimi pogovori, glasbo, še najbolj vznemirljivo pa se nam je zdelo opazovati prav posebno vodno tehniko, ki nam je vso pot prikazovala zanimivo predstavo v enemu izmed zadnjih stekel. Kot bi mignil, smo bili v Ljubljani, takrat smo vedeli, da se cilj našega izleta približuje. Iz obročja smo se odpeljali proti Brezovici in kmalu prispeli na Vrhniko. Le nekaj minut zatem smo že zagledali stari grad v Bistri, ki je bil cilj naše poti. Po sestopu iz avtobusa nas je najprej čakala hudo zaslužena in pričakovana malica. Po malici in kratkem „počitku“ nas je prijazen vodič povabil, naj začnemo z ogledom. Ogled smo začeli s temo o gozdarstvu in lesarstvu. Izvedeli smo številne zgodovinske in trenutne zanimivosti, ki se tičejo gozdarstva. Med drugim smo se seznanili z delovanjem žage venecijanke, videli maketo vodne žage z vodnima kolesoma in žago z vodnim vretenom. Izvedeli smo tudi mnogo poučnih informacij o tesarstvu, mizarstvu ter suhorobarstvu. V nadaljevanju smo si ogledali parni stroj z generatorjem ter razdelilno ploščo z dvema generatorjema ter izvedeli marsikaj o delovanju in razvoju elektrifikacije v Sloveniji. Ogledali smo si tudi razstavljene traktorje in delavne stroje na parni pogon. Veliko pozornosti je požel skoraj 100 let star traktor ter ostali kmetijski stroji.

Kmalu zatem je nastopil trenutek našega izleta, ki se ga je večina najbolj veselila. Odšli smo v prostor, kjer so bili razstavljeni starinski primerki avtomobilov, ki so pripadali nekdanjemu predsedniku Jugoslavije Titu. Ti avtomobili so bili nepredstavljivo veliki in težki za današnje razmere. Po podrobni analizi vsakega izmed avtomobilov smo se odpravili v naslednjo sobo, kjer so bili razstavljeni stari primerki gasilskega in vojaškega vozila ter avtobus znamke TAM. Po stopnicah smo se odpravili v zgornje nadstropje, kjer je shranjena velika zbirka zgodovinskih in modernih koles različnih vrst in oblik. Sledil je ogled motornih koles različnih starosti in proizvajalcev. Med motornimi kolesi je po številčnosti eksponatov prevladovala znamka TOMOS, in sicer vse od začetka njihove poti pa do dandanašnjih izdelkov. Za konec smo si ogledali še nekaj športnih in terenskih vozil, nad katerimi smo bili izredno navdušeni. S tem je bilo našega vodenega ogleda konec. V okviru Dneva strojništva, ki je ravno tisti čas potekal v muzeju, smo se odpravili pogledat, kaj so pripravili za obiskovalce. Že na vhodu nas je čakala naprava, s pomočjo katere smo se lahko pomerili v moči. Pokazala nam je, s kolikšno močjo lahko s ključem privijemo matico. Pomerili smo se tudi v simulaciji varjenja in že najmanjši premik roke je pomenil slabši rezultat; kaj kmalu smo ugotovili, da ni tako lahko, kot je videti. Še eno veliko presenečenje nas je čakalo pri robotski košarki. Z robotom smo se lahko pomerili v metanju na koš in ugotovili, da ga je zelo težko ugnati. Vsi smo bili presenečeni nad zanimivostmi, ki so nam jih ponudili študentje fakultete za strojništvo. Po ogledu predstavitev smo imeli 30 minut prostega časa. Ljubitelji narave smo se odpravili na ogled izredno zanimive zbirke lovstva, v kateri so predstavljene najrazličnejše živali, vrste orožja, v videosobi pa smo poslušali zanimive zgodbe. Pol ure se je izteklo, kot bi mignil, in s tem se je vztrajno iztekal tudi čas našega ogleda muzeja.

Odpravili smo se proti avtobusu in vstopili. Polni novih znanj in spoznanj smo se odpravili nazaj proti Zasavju.

Božično-novoletna prireditev

Galerija

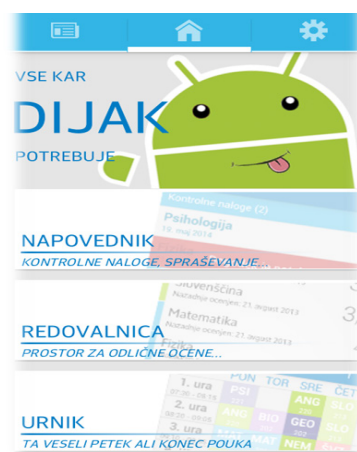
Želje dijakov ...

Aplikacija Dijak za pametne telefone

Aplikacija Dijak je aplikacija, namenjena dijakom, saj omogoča, da si dijak organizira stvari. Dijak je slovenski izdelek, ki je na voljo za mobilni sistem Android (4.0+). V to aplikacijo lahko vnesemo predmete in za vsak predmet tudi ocene. Aplikacija nam samodejno izračuna povprečno oceno posameznega predmeta in s tem olajša pregled nad ocenami. Naslednja zadeva, ki me je navdušila, je ta, da lahko vnesem vse predmete, pri katerih bom v naslednjih dneh, tednih, mesecih pridobil oceno, in jih uredim po rubrikah: pisna ocena, ustna ocena, projektna naloga ali drugo. Ker so vsak dan na urniku različni predmeti, si lahko v aplikaciji nastavimo svoj urnik in številko učilnice, tako da smo vedno pripravljeni na pouk. Če si moramo slučajno kaj hitro zapisati, je tu tudi možnost za zapiske oz. opravila. Za konec pa me je aplikacija navdušila tudi s preprosto in pregledno grafično podobo, ki pritegne vsakega. Aplikacija je seveda v slovenskem jeziku.

Roberto Kolobarič

Evropsko prvenstvo v košarki

Letos je Slovenija gostila evropsko prvenstvo v košarki. Skupinski del je potekal v petih mestih. Ta mesta so bila Jesenice, Koper, Celje in Ljubljana. Finale pa je potekal v Stožicah v Ljubljani.

Naši košarkarji so po mojem mnenju igrali super. Lepo je bilo videti, kako naši zmagujejo. Premagali so dve od treh najboljših reprezentanc v Evropi. Francija je bila na žalost boljša od Slovenije in se je uvrstila v polfinale. Slovenija se je borila za mesta od 5. do 8., končala pa je na 5. mestu. Slovenska reprezentanca se je s tem dosežkom že uvrstila na svetovno prvenstvo v košarki, ki bo v Španiji.

Najboljši košarkar v slovenski reprezentanci je bil Goran Dragič. Vse reprezentance, ki so se uvrstile na EP v Sloveniji, so dobre. Med vsemi sta me najbolj navdušili Francija in Španija. Obe ekipi sta igrali dobro. Lepo je bilo gledati košarko Francije in Španije. Ko so slovenski reprezentanti premagali Španijo, sem bil vesel. Med posamezniki me je najbolj navdušil Tony Parker. Tony Parker je eden najboljših košarkarjev na svetu. Brez njega bi bila Francija veliko slabša. Po mojem mnenju je tudi prav, da je dobil nagrado za najboljšega košarkarja na evropskem prvenstvu v Sloveniji.

Gledalci so poskrbeli za dobro vzdušje. Najbolj glasni so bili slovenski navijači. Navijači so bili glasni tudi med tekmami, ko so igrale Hrvaška, Srbija in Bosna. V finalu je bilo veliko navijačev Litve in malo navijačev Francije. Francoski so skakali od veselja, ko je Francija zmagala. Litovski navijači so bili sprva razočarani, hkrati pa veselji, saj so osvojili drugo mesto.

Taka tekmovanja je pri nas še smiselno organizirati. To pa zato, ker bi Slovenija postala bolj prepoznavna in bi prišlo v Slovenijo več turistov. Smiselno je tudi zato, ker bi lahko imeli več možnosti za kakšna svetovna prvenstva in tudi olimpijske igre. Za prepoznavnost Slovenije bi bilo potrebno tudi to, da priredimo kakšno zimsko tekmovanje.

Na evropskem prvenstvu v košarki sem zelo užival. Gledal sem vsako tekmo, ko sem imel čas. Škoda, da nisem imel časa za ogled kakšne tekme v živo. Upam, da bomo v prihodnosti še gostili kakšno evropsko prvenstvo, mogoče pa tudi olimpijske igre.

Marko Obolnar

The Delta Ballerz

Pogovarjal sem se z Blažem Kočnarjem, 16-letnim članom skupine The Delta Ballerz. Blaž je dijak drugega letnika programa računalniški tehnik.

Kako je nastala ta skupina in kaj pravzaprav počnete?

Skupina je nastala iz preproste igre 1 na 1, potem pa se je zdela igra dolgočasna in tako sta Timi in Andraž začela metati na koš iz težkih pozicij. Nakar sva se pridružila tudi jaz in Domen. Ukvarjamo se z metanjem nemogočih metov na koš.

Kje dobite vse ideje, ki smo jih lahko videli v vaših videoposnetkih?

Ideje pridejo, ko igramo košarko na igrišču ali ko se peljemo mimo kakšne zanimive ovire. Potem pritovorimo koš in začnemo metati.

Koliko videoposnetkov pa ste pravzaprav že posneli?

Zaenkrat imamo 4 videoposnetke, ki si jih lahko ogledate na našem YouTube kanalu.

Koliko članov šteje skupina The Delta Balerz in kako ste sploh prišli do imena skupine?

Naša skupina šteje 4 člane: Timi, Domen, Andraž, Blaž. Ime delta je nastalo, ker smo štirje in je tudi delta četrta črka, ballerz pa zaradi tega, ker je povezano s košarko.

Koliko časa porabite za snemanje enega, recimo 3-minutnega videa?

Projekt traja od 3 do 4 mesece. Če pa bi združili čas snemanja, bi prišlo približno 45 ur.

Toda video je nato potrebno še ustrezno zmontirati. Kdo poskrbi za te zadeve? Se fantje družite tudi v prostem času ali le v času snemanja?

Ko posnamemo ves material, ga pošljemo Aljažu in on zmontira posnetek. Drugače se pa veliko družimo v prostem času in hodimo skupaj na igrišče.

Eden od članov skupine je tvoj brat. Kakšen je odnos med vama in kdo je po tvojem mnenju boljši v košarki?

Tako je, Domen je moj brat. Mislim, da naju je skupina še bolj povezala, ker sva več skupaj, ko mečemo nemogoče mete.

V enem od videoposnetkov smo lahko slišali tudi lastno skladbo skupine The Delta Ballerz. Kdo jo je napisal in odpel in kako ste prišli do sodelovanja z njim?

Skladbo je napisal in odpel MC Žujić, ki je dober Timijev in Andražev prijatelj.

Za konec pa, kakšni so vaši načrti za prihodnost?

Želimo posneti met iz helikopterja.

Jan Naraglav

Na svetovnem prvenstvu v karateju

Od 7. do 10. novembra sem se udeležil mladinskega svetovnega prvenstva v karateju, ki je potekalo v mestu Guadalajara, oddaljenem 60 km od Madrida. To je bilo doslej zame najpomembnejše tekmovanje, ki sem se ga udeležil z državno reprezentanco. Seveda je bila temu primerno prisotna tudi trema. Bilo nas je 24 tekmovalcev iz Slovenije, ki smo tekmovali v različnih kategorijah - športnih borbah in katah. Tekmoval sem v športnih borbah mladincev do 55 kg, kjer nas je bilo 42 tekmovalcev s celega sveta. S svojim nastopom sem bil zadovoljen, saj sem v drugem krogu imel za nasprotnika trenutnega evropskega prvaka Beraka. Končala sva neodločeno, vendar je bila kasnejša sodniška odločitev v prid nasprotnika. In s tem je bilo moje tekmovanje žal končano, ker se moj nasprotnik kasneje ni uvrstil v finale.

V času tekmovalnih dni smo cele dneve preživeli v športni dvorani, navijali za reprezentančne kolege in se pripravljali na nastope. Slovenci smo svetovno prvenstvo zaključili brez željene medalje. Šele po končanem prvenstvu smo imeli dva dni časa za ogled Madrida in okolice. Najbolj so mi v spominu ostale palača in katedrale ter vožnja s podzemno železnico.

Blaž Hribovšek

Nova sezona

Z novim šolskim letom se je začela tudi nova strelska sezona, ki počasi, a vztrajno kaže svoje zobe. Treningi postajajo vse bolj intenzivni in zahtevni, pa tudi tekme so se že začele vrstiti kot po tekočem traku.

Ker za dober rezultat nista potrebni samo dobra tehnika in stoodstotna zbranost, ampak tudi »kilometrinar«, kot ji pravimo v strelskem žargonu, je Strelska zveza Slovenije za najboljše predstavnike mladinskih vrst tudi letos organizirala 4-dnevne priprave na novo sezono – tokrat na Ptuju. Priprav se je udeležilo 20 najboljših kadetov in kadetinj z lanskega državnega prvenstva, skupaj s svojimi trenerji oz. spremljevalci (skupaj 37 udeležencev + reprezentančni trenerji in predstavniki zveze). Sodelovalo je 10 (5 deklet, 5 fantov) tekmovalcev s puško in 10 (5 deklet, 5 fantov) tistih, ki svoje znanje merijo v streljanju z zračno pištolo.

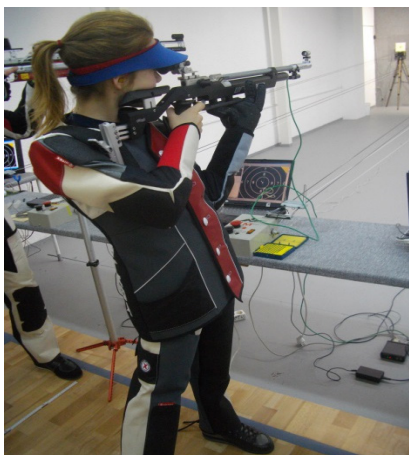
Priprave so potekale na ptujskem mestnem strelišču, nastanitev pa je bila organizirana v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti Ptuj, kjer so potekala tudi nekatera predavanja, na katerih je bil velik poudarek na psihični pripravi tekmovalcev ter njihovi samozavesti in odločnosti. Treningi so potekali 2x dnevno in so vključevali vse pomembne elemente. Mnogim so največ težav povzročali treningi z obremenitvami, spet drugim pa je večjo nadlogo predstavljalo pravilno izvajanje tehnike (proženje, dihanje). Izvedeni sta bili tudi dve tekmi, ena 2. dan priprav in ena na dan odhoda. Na 2. tekmi so se že kazala na novo pridobljena znanja in napredek pri tekmovalcih, kar je še posebej razveselilo in navdušilo njihove trenerje.

DOPING - NE, HVALA!

Letos so organizatorji pripravili tudi manjše presenečenje in v goste povabili paraolimpijskega podprvaka iz Londona 2012 v streljanju z zračno puško Janija Tirška – Nanija. Le-ta je z veseljem odgovoril na vsa zastavljena vprašanja in tekmovalcem poskušal malce bolj približati olimpijski duh in občutke, ki so njega in celotno ekipo spremljali na olimpijskih igrah v Londonu. Večer je Nani še dodatno polepšal in popestril s svojo pozitivno energijo in optimizmom ter vsem dal nov zagon za nadaljevanje kariere, saj je živi dokaz, da je v športu, ki se mu posvetiš s srcem, mogoče prav vse.

Za konec pa bi dodala še misel, ki se je meni najbolj vtisnila v spomin, vsak pa si jo lahko razlaga po svoje: »Talenti se rodijo, šampioni naredijo.«

Mateja Napret

Dejstvo je, da je doping še vedno tabu tema po vsem svetu. Slaba ozaveščenost in nezadostno znanje mnoge športnike že na začetku njihove kariere preusmerita na kriva pota. Večina pa svoje napake spozna šele takrat, ko dojamajo, da je njihova celotna kariera le ena velika laž.

Večina ljudi doping razume le kot jemanje nedovoljenih snovi za izboljšanje telesnih zmogljivosti. Doping pa je veliko več kot le to. Ni samo prisotnost prepovedanih snovi ali njihovih presnovkov v vzorcu športnika, je tudi uporaba ali poizkus uporabe prepovedanih snovi ali postopkov, zavračanje kontrole dopinga, oviranje kateregakoli dela procesa kontrole dopinga, neuspešno posredovanje lokacij ali neuspešno testiranje, posest prepovedanih snovi ali postopkov, prekupčevanje s prepovedanimi snovmi ali postopki in posredovanje ali poskus posredovanja prepovedanih snovi ali postopkov športniku. Skratka vse, kar bi lahko kršilo načela »fair play«.

Če pogledamo nazaj v daljno preteklost, opazimo, da korenine uporabe prepovedanih snovi segajo že v prva stoletja našega štetja, ko so Evropi vladali Rimljani, ki so s svojimi glasnimi, neusmiljenimi kriki na krvoločnih gladiatorskih bojih zahtevali kruha in iger. Vse skupaj pa je do danes preraslo že v pravo »epidemijo«. Prva smrtna žrtev je bil kolesar Knud Jensen, ki je umrl na olimpijskih igrah leta 1960 zaradi jemanja amfetaminov. Leta 1988 pa so kanadskemu sprinterju Benu Johnsonu kot prvemu zaradi pozitivnih vzorcev odvzeli olimpijsko medaljo.

Najobsežnejši program dopinga v svetu je izoblikovala vzhodna Nemčija. Program imenovan »State plan 14.25« je bil po naročilu države izveden dve leti pred OI v Montrealu - leta 1970. Vsaj 3.000 zdravnikov in znanstvenikov je več kot 10.000 športnikom (od 10. leta naprej), ki so izhajali predvsem iz letnih športov (atletika, plavanje, gimnastika, odbojka) dajalo »vitamine« (prepovedane snovi). Res je, da so ti otroci kasneje na OI osvojili ogromno zlatih odličij, vendar imajo še danes hude zdravstvene težave. Na podlagi raziskave, narejene na 2.000 športnikih vzhodne Nemčije, je razvidno, da ima vsaj 1/4 športnikov danes raka in hudo okvarjena jetra, 1/3 hude hormonske težave, 2/3 pa bolelata za depresijo in drugimi psihičnimi problemi. Kot da to še ni dovolj, je dokazano kar 30 % več spontanih splavov in 10x več prizadetih otrok. Je bilo zares vredno?! Sistematično dopingiranje športnikov brez njihove vednosti pa ni le stvar zgodovine. Dober primer je atletinja Nadzeya Ostapuch, ki je bila pozitivna na anabolne steroide na OI v Londonu 2012. Anabolne steroide ji je zaradi slabih rezultatov pred OI v hrano dajal trener. Sledilo je odvzetje olimpijske zlate medalje in enoletna izključitev iz športa, trenerju pa 4-letna prepoved opravljanja trenerskega poklica.

Vsaka uporaba prepovedanih snovi ima slej ko prej tudi negativne posledice. Med najpogostejšimi neprijetnostmi so t.i. pojav steroidnih aken, pomanjšanje mod pri moških, impotenca, ginekomastija (prekomerna rast moških prsi) in hirsutizem (nenormalna porasčenost pri ženskah). V izjemnih primerih pa lahko uporaba dopinga vodi celo v spremembo spola. Najbolj znan je primer nemške atletinje (suvanje krogle) Heidi Krieger, ki jo danes poznamo le še pod imenom Andreas Kreiger.

Tudi zdravila, ki jih lahko kupimo v lekarni brez recepta, lahko vsebujejo prepovedane snovi. Mnogi boste gotovo presenečeni, saj sta med njimi tudi nam vsem dobro poznana Daleron Cold 3 in Aspirin Complex. Vsebnost prepovedanih snovi pa lahko zaznamo tudi v nekaterih pršilih za nos in zdravilih, ki jih predpisujejo astmatikom.

Če bi vas vprašala, v katerem športu je po vašem mnenju največja prisotnost dopinga, bi verjetno takoj pomislili na atletiko in kolesarstvo. Pa to ni tako. Podatki iz leta 2011 nazorno kažejo, da je bilo največ pozitivnih primerov v curlingu (3,40 %), surfanju (2,31 %) in golfu (2,08 %). Sledita kolesarstvo (1,68 %) in ples (1,23 %) ter šele nato atletika z »le« 0,98 % pozitivnimi primeri. Prepovedanih snovi pa se ne poslužujejo le športniki, temveč tudi tisti, na katere mnogi sploh ne bi pomislili. To so glasbeniki, vojaki, filmski igralci, direktorji in študentje, ki na prvi pogled mogoče delujejo precej nedolžno.

Slovenska antidopinška organizacija, katere del sem tudi sama, si močno prizadeva, da bi športniki tekmovali v okolju brez dopinga, kjer ne bi bilo razlik in bi vsi spoštovali načela »fair play«. Izvajanje testiranja, ozaščanje in izobraževanje športnikov, informiranje in usposabljanje ljudi pa so le kaplja v morje. Zavedamo se, da je malo verjetno, da bo doping kdaj popolnoma izkoreninjen, vendar upanje vseeno ostaja.

Za konec pa bi dodala le še stavek, ki je bil zapisan ob smrti ene od mnogih žrtev dopinga.

»Umrli si mlad, a bil si prvak«. Vsi tvoji.

Mateja Napret

ANG.

Overpopulation of the world and stagnation of European population

I am currently most concerned about potential overpopulation of poor countries.

In last few decades population of the world has increased by billions. In 1920 of the world was only 2 billion which is incredibly low if we compare it to today's population of more than 7 billion. As that wouldn't be problematic enough, the largest population growth can be seen in countries that can't provide basic education, food and housing.

Research shows that poorer African and Asian countries are experiencing by the far the largest population growth. Some estimates even show that population of Africa could double by 2050, while population of Asia and USA is expected to grow for about 20%. On the other hand population in Europe will face a decline. Some estimates show that population of Eastern and Central European countries will drop by 7 to 35% till 2050 despite estimated migration of more than 1,5 million a year to Europe as a whole. Western Europe is estimated to do better with increase of population by 4 to 15%. Overall Europe is expected to have about 20 million people less than today. Source of that information is United Nations report so it should be quite credible.

Another potential problem could be number of native Europeans living in Europe. As their numbers are estimated to drop by 10% or more their culture might also disappear in long enough period of time. Despite the fact that European countries support multiculturalism more than any other countries in the world, maybe this time it will be our cultures that will face possibility of decline.

I would like to end by listing few important conclusions. Less developed countries need to work on becoming more economically independent and stop waiting on western aid, because Europe and USA won't be able to support few times as much people as they are currently supporting.

Andrej Bombek

ANG.

Accidents at work (farming, forestry)

My cause for concern are accidents at work and consequences that may appear as disability or maybe even death.

I have always been interested in farming and forestry, so I need a lot newspapers which are published for farmers and lumberjacks. On them there's often information and statistics about accidents that happened in the last month or week.

Research shows that the most common accident is tractor roll over and the second one is accident in forest. Reason for death at tractor rollovers are often connected with alcohol and old tractors without cabin and security arch. Accidents in forest often happen when workers are getting tired or because of nature like when high winds while cutting down trees.

Finally I'd like to say that many accidents could be prevented with proper safety gear and regularly maintained machines.

Anže Kovač

ANG.

Child obesity

Our cause for concern is child obesity. We want to talk about it because it has grown considerably in recent years.

Research shows that between 16 and 33% of children and adults are obese. Obesity is among the easiest medical conditions to recognize but one of the most difficult to treat. Unhealthy weight gain due to poor diet and lack of exercise is responsible for over 300.000 deaths each year. The annual cost to society for obesity is estimated at nearly \$100 billion. Overweight children are much more likely to become overweight adults unless they adopt and maintain healthier patterns of eating and exercise.

Obesity can be managed by reducing the number of calories being eaten and by increasing the level of physical activity. Since obesity often affects more than one family member, making healthy eating and regular exercise a family activity can improve the chances of successful weight control for the child adolescent.

Stefan Mišić, Tilen Zupanc

ANG.

Pollution

I want to talk about pollution because every year in the U.S. factories release over 3 million tons of toxic chemicals into the land, air and water. This hazardous waste causes us to lose over 15 million acres of land every year, it leads to respiratory complications and other health problems and it makes our rivers and lakes too polluted for us to swim in and drink.

But factories are only part of the problem of pollution. Pollution is caused by industrial and commercial waste, agriculture practices, everyday human activities and most notably, modes of transportation. No matter where you go and what you do, there are remnants of pollution.

What is pollution?

Pollution is the introduction of a contaminant into the environment. It is created mostly by human actions, but can also be a result of natural disasters. Pollution has a detrimental effect on any living organism in an environment, making it virtually impossible to sustain life.

Land Pollution

Land pollution is pollution of the Earth's natural land surface by industrial, commercial, domestic and agricultural activities. Some of the main contributors to land pollution are:

- Chemical and nuclear plants
- Industrial factories
- Oil refineries
- Human sewage
- Construction debris

Kevin Rogatić, Gašper Križnik

ANG.

My cause for concern

My cause for concern is genocide in countries such as China and India.

Genocide refers to the systematic killing of members of a specific sex, in this case women. Most commonly it takes the form of sex selective abortions. It is reported to be a rising problem in several countries, such as the ones previously mentioned. I've come across this subject coincidentally on the internet and was surprised to learn that this was an increasing, rather than decreasing problem.

Statistics report that in these countries, the male to female ratio is as high as 120 men for every 100 women. In China, the sex ratio at birth was at 106 : 100 in 1979, 111 : 100 in 1988, 117 : 100 in 201 and 120 : 100 in 2005. For comparison, the biological ratio at birth ranges from 102 to 106 males per 100 females. The UN reports approximately 300 million girls in the world today are – metaphorically speaking – missing. That's more than all of the deaths in WW 1 and WW 2 combined. Sex selection in favour of boys is a symptom of social, cultural, political and economic injustice against women in the countries in question.

Some of the measures put in place to combat this include legal restrictions on the use of technology for sex selection purposes, as well as effort to insure women's position in society.

I'd like to conclude by saying that not only is genocide bad, it's also negative implication for women's lives and health as well as society for into the future.

Alen Nemec

ANG.

Sport in Slovenia

My cause for concern is evolution of sport in Slovenia. I want to say something about this because money investments in worldwide known sports are too small.

We've always been into sports that's why I think sport in Slovenia should be a bigger concern for our government and/or other investors. Athletic clubs are closing doors due to bankruptcy or lack of interest. Hence young people find other hobbies that often lead to unhealthy lifestyle. Sport in our country should be a growing thing. Our government should be obligated to promoting sport everywhere and all the time not just on events where country qualifies on world tournaments, money should also be wisely invested when there aren't any bigger tournaments so young and all people would have ambitions and feel hunger for accomplishment.

Government and city councils should promote sports more and provide more financially. Growth of sport and athletic clubs lead to more interest and better results of young athletes. If the sport grows locally it will grow on a national level too. Better national teams or athletes mean more recognition in the world and many dreams could come true.

Timotej Jamšek, Rudi Medved, Jakob Jordan

PUD

PUD - praktično usposabljanje pri delodajalcu je tako imenovana "obvezna praksa v podjetju". Veseli se je vsak dijak, saj je to vir novega znanja, izkušenj in pridobivanja poznanstev.

PUD smo spoznali v 2. letniku proti koncu šolskega leta, ko smo se prvič polni pričakovanj in ciljev odpravili na delo. Na praksi smo pridobili novo znanje in veliko izkušenj. Letos smo se 3. letniki strojnih tehnikov in elektrotehnikov odpravili na PUD novembra. Glede na to, da smo v 2. letniku že bili na praksi, smo svoja pričakovanja malo omejili, saj smo že približno vedeli, kaj nas čaka. Odvisno pa je od osebe, kako jemlje praktično usposabljanje: ali ga jemlje kot zabavo ali kot priložnost, da dokaže v nekem podjetju svojo zagnanost, svoje znanje in kako zna širiti svoja obzorja. Nekateri vzamejo to kot delovni dopust in jih vidiš, medtem ko delaš, da se sprehajajo po dalavnici in večino delavnika preživijo ob avtomatu za kavo. Nekateri so na PUD-u tako pridni, marljivi, poslušni in zagnani, da na koncu dobijo možnost štipendije. Seveda je veliko odvisno od delodajalca. Veliko delodajalcev se otepa dijakov in študentov, ki bi radi opravljali praktično usposabljanje. Tu pa razlog niso finančne težave ali kaj takega, problem je v tem, da mora delodajalec zadolžiti nekega delavca, da pomaga oz. je nadrejen nekemu praktikantu, in s tem delavce dodatno obremeniti. Velik pomen pri praktičnem usposabljanju ima delovno okolje in kolektiv, v katerem delaš. Vsakemu je veliko lažje, če te kolektiv sprejme medse, kot pa da se počutiš kot nekakšen višek. Velik pomen ima tvoj nadrejeni, ki ti daje navodila, ti vsako reč pokaže in te uvaja v delo.

Moje mnenje je, da je praktično usposabljanje zelo pomembno, saj se naučiš, kako delovati v določeni skupini, dobiš vpogled v delovanje podjetja in morda dobiš kakšno delovno navado. A pri vsem tem me moti nekaj: da imajo dijaki programa elektrotehnik prakso le 2 tedna oz. 10 delavnih dni, dijaki programa strojni tehnik pa imajo prakso 4 tedne oz. 20 delavnih dni. To se mi zdi čudno oz. nelogično.

Klemen Jerman 3.ab

Usposabljanje v Nemčiji

Nisem si mislil, da bom imel to šolsko leto takšno prilžnost. Vse se je začelo takrat, ko je profesorica zbirala prijave. Tudi takrat si nisem mislil, da bom izbran. Vendar sem bil nekaj dni pozneje izbran. In sicer skupaj s še šestimi sošolci ter dijakom tretjega letnika. Do tretjega novembra smo nestrpno odštevali dneve.

Zares se je začelo, ko smo ob pol sedmih stopili na vlak. Težave so nam delali le težki kovčki, ki jih nismo imeli kam dati. Tudi ko smo šli na napačen vagon, bi nam bilo lažje potovati skozi nekaj vagonov med sedeži brez kovčkov. Dolgo pot smo si krajšali s smehom, ki ga nismo mogli zadrževati. Posledično smo zabavali tudi resne in tihe Nemce, predvsem pa Nemko, ki smo ji dali ime Anika. Dali smo ji tudi letak, na katerega smo se vsi podpisali in ki predstavlja Slovenijo. Zanj se je lepo zahvalila. Po približno štirinajstih urah vožnje smo prispeli v Schkeuditz. Mislili smo, da se bo težko sporazumevati, vendar smo ugotovili, da je po nas prišel uslužbenec Josip, ki je živel na Hrvaškem.

Naslednji dan smo bili tako zagnani, da smo zjutraj odšli na zajtrk v delovnih oblačilih. Vendar so nam v jedilnici povedali, da ta dan še ne delamo. Zato nam ni preostalo drugega, kot da se problečemo. Odšli smo na ogled mesta Leipzig, ki je oddaljen približno 20 minut z vlakom. V to mesto smo lahko odšli kadar koli smo hoteli, seveda v prostem času. Vendar nam je bilo nekajkrat dovolj. Prvi teden smo delali štiri ure popoldne, ostala dva tedna pa zjutraj šest ur. Drugi dan smo se zbrali v delavnici, kjer smo dobili navodila. Dela smo se lotili po drugačnem vrstnem redu, kot je naročil delovodja, kar se je kasneje izkazalo za boljše. Isti dan so začeli enako kot mi delati tudi Poljaki, ki pa niso imeli dobre organizacije. Tudi velike volje do dela niso pokazali. Pričakoval pa sem kaj več orodij in obdelovalnih strojev v delavnici.

Delali smo bolj kot ne ročno. Delovodja je govoril nemško, zato smo pri sporazumevanju z njim pogosto uporabljali roke. Če pa na ta način ni šlo, smo na pomoč poklicali spremljevalko Vanjo, ki zna nemški jezik.

Imeli smo tudi kar veliko prostega časa. Vreme je bilo večino časa slabo, zato smo veliko časa preživeli v sobah. Igrali smo karte, igrice na televiziji in podobno. Seveda pa smo morali narediti tudi nekaj za šolo. Morali smo se malo učiti ter vsak dan zapisati nekaj povedi v dnevnik. Zvezke smo dobili v Nemčiji, seveda zato, da ne bi imel kdo izgovora, da je zvezek pozabil. Dobili smo tudi pisalo, tako da so izgovori zares odpadli. Vsak dan smo odšli do trgovine, ki je bila oddaljena petnajst minut hoje. Tako smo si vsaj malo razgibali noge. Ob večernih urah smo odšli v skupni prostor, kjer smo igrali biljard, namizni nogomet in podobno. V isti zgradbi so bile tudi Poljakinje, s katerimi smo se družili. Bilo je zanimivo, saj se nismo veliko razumeli. Z njimi smo govorili v vseh možnih jezikih, da smo se lahko sporazumevali. Istočasno sta bili tam še dve skupini, in sicer iz Velenja in Postojne. Ob koncu prvega tedna pa so odšli dijaki iz Ljubljane, ki so prav tako izdelali avto.

Prvi vikend smo imeli ekskurzijo v Berlin, kjer smo tudi prespali. Tam smo videli veliko zanimivih stvari. Od ogromne železniške postaje, Berlinskega zidu, starega dela mesta, do na novo zgrajenega dela mesta ... Vozili smo se z dvonadstropnim avtobusom, tramvajem in podzemno železnico. Ogledali smo si tehniški muzej. Tam imajo razstavljeno neverjetno veliko stvari. Videli smo ogromno zbirko starih avtomobilov, ladij, letal, starih obdelovalnih strojev, znanstvenih predmetov ... Peljali so nas tudi v Mercedes-Benzovo zbirko avtomobilov oziroma trgovino. Videli smo najrazličnejše avtomobile te znamke- od najdražjih do najcenejših.

Nismo samo gledali, saj smo se lahko usedli v njih. Razmišljali smo o tem, da bi vprašali, če nam enega dajo za domov, ker se pri vseh avtih tako ne bi poznalo, da eden manjka. Vendar nihče ni zbral poguma. Od vseh prehojenih kilometrov smo imeli kar precej utrujene noge.

Drugi teden smo obiskali mesto Dresden. Videli smo zelo lepo obnovljene oz. novo zgrajeno ulico po starinski. Ogledali smo si ogromno cerkev, ki je bila med vojno podrt, nato pa so postavili enako do vsake malenkosti natančno. Ogledali smo si tovarno Wolksvagen, kjer sestavljajo najdražjega wolksvagna phaetona, katerega cena je tudi do 130 tisoč evrov. Tovarna je izjemno čista, delavci delajo v belih oblačilih in srajcah. Spominjalo me je na bolnišnico.

Zadnji teden smo že skoraj končali avto. Vendar je delovodja zavlačeval, da ga ne bi prehitro končali. Prišle so tudi dijakinje iz Hrvaške, ki se šolajo za medicinske sestre, in Koprčanke iz frizerske šole. Tako, da smo imeli kaj videti. Eno dopoldne nas je delovodja peljal v trgovine z orodji, kjer nismo kaj veliko kupovali, saj so bile cene podobne kot v Sloveniji. Avto pa je dobival pravo obliko. Imeli smo zelo dober občutek, saj so bili Poljaki glede izdelanega zelo za nami. Popraviti pa smo morali vezje za luči, ki so ga izdelovali dijaki iz Hrvaške, saj drugače ne bi delovalo. Pohvalil nas je tako delovodja kot tudi direktor. Rekel je, da smo izdelali zelo natančno ter v rekordnem času.

Nato pa je nastopil čas odhoda. Poslovili smo se od Poljakinj ter odšli na vlak. Vmes smo imeli v Munchnu eno uro in pol časa, tako da smo se malo sprehodili po ogromni postaji. V Avstriji pa sem prvič to zimo videl sneg. Bilo ga je okrog 15 cm. Po dolgem času smo spet videli slovenske napise, kar je pomenilo, da se bližamo domu. V Trbovljah nismo imeli sreče, saj nas je namesto snega na tirih pričakal zemeljski plaz. Zato smo imeli enourno zamudo; odšli smo nazaj na zagorsko postajo, kjer so nas pričakali domači.

Trije tedni v Nemčiji so bili zame velika izkušnja. Videl sem veliko novega in lepega, imeli smo se zelo lepo, saj smo bili zelo dobra ekipa. Spoznal pa sem tudi, da v Nemčiji ni ravno z rožicami postlano. V vsakem primeru je bila to dobra izkušnja, ki je ne bom nikoli v življenju pozabil.

Tilen Skok

V razmislek

Revščina. Spremlja nas vsak dan, na vsakem koraku. Spremljamo jo na obrazih ljudi, ki z očmi uprtimi v tla, govorijo o sebi, o tem, kako ne morejo več plačevati položnic, kako se zadolženi, kako si želijo imeti vsaj toliko, da bi lahko nasitili svoje otroke. Poslušamo in gledamo videospote, kjer otroci pripovedujejo o lakoti. Grozljivo je, ko hlipajoča deklica pripoveduje, kako se odpove obroku in ga raje odstopi 3-letnemu bratcu, ki je lačen. In drugi otrok z zlomljenim glasom pripoveduje, da se zgodi, da kakšen dan sploh ne je. Stiska, obup, žalost, nemoč. To so otroci nas samih, odraz naše družbe, oblasti, vsakdana. In prostovoljci, ki delujejo v dobrodelnih organizacijah, ki razdeljujejo hrano, govorijo o ljudeh, ki prihajajo po pakete. Hodijo proti večeru, kot sence prosijo za paket, ki jim bo omogočil vsaj nekaj brezskrbnih dni. Mnogi si želijo konzerv in hrane, ki je ni treba skuhati ali pogreti, ker so jim odklopili elektriko. Tisti, ki tega ne doživljamo, vseeno čutimo, da je postala revščina del nas. Da se večina od nas ne more več izgovoriti, da le ni tako hudo, da je dela dovolj, le delavcev ni. Res je, da vedno darujem v dobrodelne namene, da kupim tudi paket hane komu, ki to potrebuje, a vendar se še nekaj let nazaj nisem zavedala, da obstajajo ljudje, ki so res revni. Ki ne vedo, kako bodo preživeli še en dan brez vsega. Mislim, da sem revščino prvič zaznala pred mnogimi leti na Češkem. Pozno popoldne sem se peljala z metrojem in opazovala ljudi, ki so se vračali z dela. Siv, mrki obrazi, sklonjena ramena, kljub hudemu mrazu oblečeni v tanke plašče; ženske so k sebi stiskale stare, obrabljene torbice.

Izstopili so na obrobju mesta, kjer so se dvigale stare, visoke stolpnice z okrušenim ometom – ostanki socializma. Nato sem s podobnim stanjem znova srečala pred šestimi leti v Rusiji, v Moskvi. Starka pride v manjšo trgovino, kupi majhen hlebček kruha in nekaj najcenejšega sira. In potem sklonjena z negotovimi koraki odtava na ulice, najverjetneje do svojega malega, neuglednega stanovanja, kjer se zavije v odeje, ker si kurjave ne more privoščiti. Ljudje so kupovali meso, ki bi ga pri nas najverjetneje zavrgli, tam so ga prodajali kot hrano najnižje kvalitete. Seveda je bila v trgovskem nakupovalnem centru druga zgodba – blišč in kakovost vsega, vse, kar si lahko zaželiš. A vedno znova se mi je postavljalo vprašanje, koliko ljudi si to lahko privošči. Stereotip, da so revni samo v Afriki, od kjer se še vedno pojavljajo slike z malimi temnopoltimi otroki z napihnjeni trebuščki, je samo še mit. Revnih je vse več in več, vsepovsod po svetu, a najhuje je dejstvo, da je tako tudi doma, v tvoji bližini. Da so naši sosede, znanci, prijatelji na robu preživetja, da gledajo na vsak cent. Da je blagostanje samo še pojem, ki za večino ljudi v naši državi ne velja več. In nič ne pomaga obsojanje tajkunov in ljudi, ki so bogateli na račun povprečnih, delovnih ljudi, ne pomaga obsojanje Hilde in njej podobnih, ker so denarnice še vedno prazne, ker se je še vedno potrebno prebiti skozi mesec.

In prošnja vsem tistim, ki imajo in imamo nekaj več, da zaradi podarjenega evra ali dveh na mesec, ne bomo nič bogatejši in tudi nič revnejši, morda pa bomo nekomu polepšali dan.

Polona Strmec, prof.

STPŠ URNIK

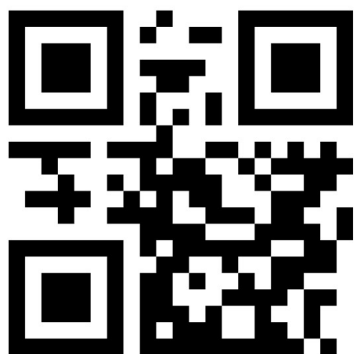
sedaj na voljo kot aplikacija za vse mobilne telefone s sistemom Android!

Kako do aplikacije?

Enostavno!

Skeniraj sledečo QR kodo

ali pa poišči
"STPŠ Urniki"
na Google Play-u!

